

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-01-14
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr M 3697-17

SÖKANDE

Renova Miljö AB, 556946-0321
Box 36
401 20 Göteborg

Ombud: Advokaten Malin Wikström och biträdande juristen Malin Ekström
Front Advokater
Kungstorget 2
411 17 Göteborg

SAKEN

Ansökan om ändringstillstånd enligt 9 och 16 kap. miljöbalken för verksamhet vid Fläskebo avfallsanläggning, Härryda kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen, som godkänner miljökonsekvensbeskrivningen, lämnar Renova Miljö AB tillstånd (ändringstillstånd) enligt miljöbalken att vid Fläskebo avfallsanläggning få ta emot och deponera 150 000 ton avfall per år, varav maximalt 20 000 ton får utgöra farligt avfall. Inom ramen för angiven mängd för icke farligt avfall får sten och annat avfall lämpligt för konstruktionsändamål avskiljas före deponering.

Tillståndet enligt denna dom får tas i anspråk omedelbart.

Villkor

Villkor 20 i dåvarande miljödomstolens dom den 28 februari 2011 (mål M 1782-09) upphävs och i villkor 1, 5 och 18 ersätts bolagsnamnet ”Renova Aktiebolag” med ordet ”bolaget”. I övrigt gäller de villkor som föreskrivits av dåvarande miljödomstolen i dom den 28 februari 2011 och dom den 27 januari 2015 (mål M 1782-09) för tillståndet i tillämpliga delar.

För tillståndet gäller dessutom följande nya villkor.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.vanersborgstingsratt.domstol.se	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00

23. En utredning ska genomföras beträffande förekomsten av PFAS (inkl. PFOS) i lakvattnet innan rening, i det utgående renade vattnet samt nedströms i recipienten i minst två punkter. Program för tidplan och utredning ska tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten. En utvärdering avseende deponins påverkan nedströms samt förslag till fortsatt kontroll, och vid behov åtgärder, ska lämnas till tillsynsmyndigheten.
-

BAKGRUND

Renovakoncernen består av moderbolaget Renova AB och dotterbolaget Renova Miljö AB. Renovakoncernen driver bland annat avfallsanläggningarna Fläskebo och Tagene samt Sävenäs avfallskraftvärmeverk, komposteringsanläggningar och sorterings-anläggningar. Därutöver utför bolaget insamling och transport av hushålls- och verksamhetsavfall. Renova Miljö AB är sedan 2014 verksamhetsutövare för Fläskebo avfallsanläggning.

Vid Fläskebo avfallsanläggning har det bedrivits avfallsverksamhet sedan 2003. Den huvudsakliga verksamheten sker i form av deponering, men även viss annan verksamhet sker på anläggningen. Gällande tillståndet medger också behandling och sortering av jordar, avvattning av slam samt mellanlagring av vissa typer av avfall.

Den ändrade mängden icke farligt avfall per år som får tas emot på Fläskebo avfallsanläggning behövs för att kunna möta den förväntade efterfrågan inom Göteborgsregionen. Det skapar möjlighet att med korta transportavstånd omhänderta icke farligt material från de pågående och kommande infrastrukturprojekten i Göteborgsregionen, såsom anläggandet av Marieholmstunneln, byggandet av nya Hisingsbron och järnvägsförbindelsen Västlänken. Genom Fläskebo avfallsanläggningens centrala läge i Göteborgsregionen kan transportsträckor minimeras, varvid positiva miljömässiga vinster uppnås.

GÄLLANDE TILLSTÅND

Dåvarande miljödomstolen lämnade i deldom den 28 februari 2011, i mål M 1782-09, bolaget tillstånd att vid Fläskebo avfallsanläggning dels motta, deponera, lagra, behandla och avvattna icke farligt och farligt avfall, dels utföra, bibehålla samt driva befintliga och erforderliga nya anläggningar för mottagning, deponering, lagring, behandling och avvattning av dessa avfall. Av det till deponering, behandling och avvattning inkommande icke farliga och farliga avfallet får maximalt

1. 100 000 ton avfall per år deponeras, varav maximalt 20 000 ton per år får utgöra farligt avfall,
2. 40 000 ton förorenade massor och liknande material per år behandlas genom biologiska, fysikaliska och/eller kemiska metoder, dock maximalt 20 000 ton som årsmedelvärde under en löpande femårsperiod,
3. 5 000 ton slam och liknande material per år avvattnas.

Andra avfallstyper än vad som framgick av ansökan och tillhörande handlingar får deponeras vid avfallsanläggningen efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Deponering av sådana avfallsslag, vilka undantas från deponeringsförbudet enligt 12 § p. 5 och p. 6 i NFS 2004:4, får endast ske efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Av det till mellanlagring inkommande icke farliga och farliga avfallet får vid varje tillfälle maximalt mellanlagras

1. 2 000 ton impregnerat trä,
2. 5 000 ton icke klassade förorenade massor och liknande avfall, slam och slamliknande avfall samt deponiavfall, som kan vara farligt avfall,
3. 150 ton flytande farligt avfall.

För tillståndet gäller följande villkor

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad Renova Aktiebolag angett i ansökan samt i övrigt åtagit sig i målet.
2. Inkommande avfall ska vägas och kontrolleras.
3. Deponering ska ske i celler. Innan nya deponiceller anläggs ska för den östra delen av deponin, där krav på geologisk barriär uppfylls naturligt, förhållandena på aktuell plats samt planerad konstruktion på bottentätning redovisas till

tillsynsmyndigheten och för den västra delen av deponin, planerad konstruktion för konstjord geologisk barriär och botten tätning redovisas till tillsynsmyndigheten. Anläggandet av celler får först ske sedan tillsynsmyndigheten godkänt redovisningen för den aktuella cellen.

4. Högst två celler får vara i drift samtidigt, dock med tillfälligt undantag vid igångsättning av en ny cell. Sluttäckning av uppfyllda celler ska ske utan onödig fördröjning. Utformning av sluttäckning ska bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten.
5. När deponin är avslutad och efterbehandling ska ske, ska Renova Aktiebolag vidta de åtgärder för underhåll, övervakning och kontroll som behövs. Omfattningen av dessa åtgärder ska bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten.
6. Lakvatten ska samlas upp i lakvattenmagasin och behandlas i en lokal behandlingsanläggning innan avledning till recipient. Lakvatten eller annat förorenat vatten ska före avledning till recipient behandlas genom kemisk fällning och filtrering eller annan likvärdig teknik.
7. Behandling av förorenade jordar och liknande avfallsslag får ske genom biologiska och fysikaliska/kemiska metoder.
8. Behandling av förorenade jordar och liknande avfallsslag ska ske nederbörds-skyddat på hårdgjorda ytor med omhändertagande av läckvatten i slutet system.
9. Överskott av processvatten från behandling av förorenade jordar och liknande avfallsslag ska hanteras i lakvatten- och processvattensystemet. Processvatten som uppkommer vid tvättning av jordar ska samlas upp i slutet system och omhändertas som farligt avfall.

10. Vid biologisk behandling av förorenade jordar och liknande avfallsslag, som sker med aktiv luftning, ska behandlingen ske på ett sätt som möjliggör omhändertagande av luften.
11. Förorenade jordar och liknande material, som avses behandlas med avseende på flyktiga föroreningar, ska hanteras på ett sätt som minimerar avdrivning av föroreningar till luft.
12. Innan en behandlingsmetod används för första gången ska en anmälan, vilken beskriver aktuell metod, inges till tillsynsmyndigheten. Behandling med metoden får påbörjas först efter att anmälan är godkänd av tillsynsmyndigheten.
13. Avvattning av slam och slamliknande material ska ske nederbördsskyddat på hårdgjorda ytor med omhändertagande av läckvatten i slutet system.
14. Processvatten från avvattningen ska hanteras i lakvatten- och processvatten-systemet.
15. Mellanlagring och buffertlagring av avfall ska ske nederbördsskyddat på hårdgjorda ytor med omhändertagande av läckvatten i slutet system.
16. Behållare för mellanlagring av flytande farligt avfall ska vara invallade. Invallningen ska rymma största behållarens volym samt 10 % av övriga behållares volym. Lastning och lossning ska ske så att spill samlas upp.
17. Verksamheten ska bedrivas så att ansamling av fåglar, nedskräpning, luktstörningar samt damning utanför anläggningen förhindras.
18. Renova Aktiebolag ska vidta åtgärder för att förebygga brand inom anläggningen. Eventuellt släckvatten ska omhändertas i det slutna läckvattensystemet.

19. Buller från verksamheten inom verksamhetsområdet ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:
- 50 dB(A) vardagar dagtid (kl. 07.00-18.00)
 - 45 dB(A) kvällstid (kl. 18.00-22.00) samt lör- sön- och helgdagar (kl. 07.00- 18.00)
 - 40 dB(A) under övrig tid.

Momentana ljud nattetid (kl. 22.00-07.00) får, utomhus vid bostäder, maximalt uppgå till 55 dB(A).

De angivna ekvivalenta ljudnivåerna ska kontrolleras vid bullerkällorna (när-fältsmätning) i kombination med beräkningar eller genom mätning vid berörda bostäder (immissionsmätningar), varvid mätningar ska ske inom sex (6) månader efter det att tillståndet tagits i anspråk. Resultatet ska redovisas till tillsynsmyndigheten. Fortsatt kontroll ska därefter ske så snart det har skett förändringar i verksamheten, vilka kan medföra ökade bullernivåer.

Om nämnda värden överskrids ska tillsynsmyndigheten snarast underrättas och senast två månader efter det att överskridandet konstaterats ska tillsynsmyndigheten informeras om vilka åtgärder som avses att vidtas för att förhindra fortsatt överskridande av värdena och inom vilken tid som dessa åtgärder kommer att utföras.

20. Vid deponering av enbart icke farligt avfall får föroreningshalten i det till recipienten avledda behandlade lakvattnet inte överskrida följande utsläppshalter.

Parameter	Årsmedelvärde	Enhet
Hg	0,2	µg/l
Cd	1	µg/l
Pb	5	µg/l
As	10	µg/l
Cu	30	µg/l
Cr	10	µg/l
Ni	60	µg/l
Zn	100	µg/l
EOX	2	µg/l

TOC	100	mg/l
N tot	50	mg/l
P tot	0,5	mg/l
pH	6-10	Momentant

Om utsläppshalterna inte kan innehållas ska Renova Aktiebolag underrätta tillsynsmyndigheten om detta inom två månader samt utreda och redovisa vilka åtgärder som Renova Aktiebolag vidtagit och/eller ämnar vidta för att överskridandet inte ska upprepas.

I tillståndet angavs att det ska finnas ett aktuellt kontrollprogram för verksamheten.

Tillsynsmyndigheten gavs rätt att fastställa villkor vad avser,

- D1. Anläggandet och sluttäckningen av deponiceller (jämför villkor 3 och 4).
- D2. Efterbehandlingen av deponin och härtill hörande frågor (jämför villkor 5).
- D3. Behandlingsmetoder för förorenade jordar och liknande avfallsslag (jämför villkor 12).

Slutliga villkor sköts upp under en prövotid i fråga om vilka föroreningsnivåer som ska innehållas vid avledning av det renade lak- och processvattnet från deponering av både icke farligt avfall och farligt avfall, avvattning och jordtvätt, samt i fråga om omhändertagande av luft vid biologisk behandling av förorenade jordar och liknande avfallsslag med aktiv luftning.

Genom dom i samma mål den 27 januari 2015 avslutades meddelad prövotid, och följande slutliga villkor och delegation meddelades för utsläpp till lak- och processvatten och för rening av utsläpp till luft.

- 21. Vid deponering av både icke farligt avfall och farligt avfall liksom vid avvattning och behandling av förorenade jordar och liknande avfallsslag får föroreningshalten i det till recipienten avledda behandlade lak- och processvattnet från reningsanläggningen, som månadsmedelvärden, inte överskrida följande utsläppshalter:

Totalkväve	50	mg/l
Totalfosfor	0,5	mg/l
TOC	100	mg/l
EOX	2	µg/l
pH	6-10	Momentant
Arsenik	10	µg/l
Bly	5	µg/l
Kadmium	1	µg/l
Krom	10	µg/l
Koppar	30	µg/l
Kvicksilver	0,2	µg/l
Nickel	60	µg/l
Zink	200	µg/l

Utsläppet ska kontrolleras genom kontinuerlig mätning och registrering. Villkoret ska anses uppfyllt om minst tio av tolv månadsmedelvärden per parameter under kalenderåret klarar begränsningsvärdet.

22. Luft som omhändertags enligt villkor 10 ska renas genom biofilter eller annan likvärdig rening.

D4. Reningsmetod för luft från biologisk behandling av förorenade jordar och liknande avfallsslag (jämför villkor 22)

ANSÖKAN

Yrkande

Renova Miljö AB (Renova) yrkar, med ändring av nuvarande tillstånd, tillstånd att vid Fläskebo avfallsanläggning få

- ta emot och deponera maximalt 150 000 ton icke-farligt avfall per år.

Renova yrkar vidare att mark- och miljödomstolen

- godkänner i målet upprättad miljökonsekvensbeskrivning (MKB), och

- meddelar verkställighetsförordnande för den ansökta ändringen av verksamheten enligt 22 kap. 28 § första stycket miljöbalken.

Renova har som talan slutligen bestämts föreslagit två nya slutliga villkor för verksamheten.

23. En utredning ska genomföras beträffande förekomsten av PFAS (inkl. PFOS) i lakvattnet innan rening, i det utgående renade vattnet samt nedströms i recipienten i minst två punkter. Program för tidplan och utredning ska tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten. Utredningen ska innehålla en utvärdering avseende deponins påverkan nedströms samt förslag till fortsatt kontroll, och vid behov åtgärder. Genomförd utredning ska lämnas till tillsynsmyndigheten.

24. Ur mottaget icke farligt avfall får stenmaterial och liknande konstruktionsmaterial avskiljas före deponering.

Till utveckling av talan har bolaget anfört i huvudsak följande.

Ändringstillstånd

Av 16 kap. 2 § första stycket miljöbalken framgår att det är möjligt att ansöka om ändringstillstånd. Syftet med ändringstillstånd är att möjliggöra för verksamhetsutövare att kunna ansöka om tillstånd för viktiga eller brådskande ändringar av den miljöfarliga verksamheten utan att tillståndsprövningen belastas med frågor som ur miljösynpunkt inte berörs av själva ändringen.

Vid bedömningen av om det är lämpligt med en begränsad prövning tas hänsyn framförallt till ändringens omfattning, dess miljöpåverkan samt dess betydelse för den miljöfarliga verksamheten som helhet. Av förarbetena (prop. 2004/05:129 s. 62-63) framgår vidare att en rad andra faktorer också ska tillmätas betydelse i denna lämplighetsbedömning; hur lång tid som förflutit sedan grundtillstånd meddelades, om flera ändringstillstånd eller förelägganden meddelats tidigare, hur snabb den tekniska och miljömässiga utvecklingen är i branschen, vilka förändringar som skett

i företaget och dess omgivning sedan grundtillståndet meddelades samt omfattningen av de miljöstörningar som förekommer.

Den huvudsakliga verksamheten på Fläskebo avfallsanläggning utgörs av deponering och till viss del annan verksamhet. Deponicellen för icke-farligt avfall har nått full höjd och kommer att bli föremål för sluttäckning under hösten 2017. För närvarande deponeras icke farligt avfall i cellen som inrymmer farligt avfall. För att Renova fortsättningsvis ska kunna ta emot icke-farligt avfall och tillgodose det framtida behovet av deponering inom regionen, anlägger bolaget i enlighet med gällande tillstånd en ny deponicell. Den nya deponicellen konstrueras så att den kan inrymma såväl farligt som icke-farligt avfall. Den nu sökta ändringen av verksamheten, innebärande en ökad deponering av 50 000 ton icke farligt avfall per år, medför endast en marginell förändring av miljökonsekvenserna. Av MKB:n följer att utsläpp till vatten inte bedöms påverkas av den sökta ändringen och att antalet transporter till och från anläggningen inte bedöms öka jämfört med vad som förekommer i nuläget och som anges i gällande tillstånd. Den sökta ändringen av verksamheten bedöms därför bidra endast till en marginell ökning av luftföroreningar och buller. Gällande villkor för verksamheten vid Fläskebo bedöms därför som tillräckliga.

Mot bakgrund av det ovan anförda kan konstateras att planerad ändrad verksamhet på Fläskebo endast föranleder en marginell eller ingen påverkan på vattenmiljö, mark, luftmiljö eller buller i jämförelse med gällande tillstånd. Därav är Renova av uppfattningen att sökt ändring inte är för genomgripande och på ett tydligt sätt kan avgränsas.

Utsortering av konstruktionsmaterial

För att minska mängden deponerat icke farligt avfall och därmed hushålla med deponikapaciteten samt för att så långt möjligt nyttiggöra värdefullt konstruktionsmaterial, önskar Renova ha möjlighet avskilja sten och liknande konstruktionsmaterial före deponering.

Detta prövas för närvarande i anläggningen i mindre omfattning med gott resultat.

För att säkerställa att denna möjlighet finns inom ramen för tillståndet, föreslår Renova att detta regleras i villkor.

Ekonomisk säkerhet

För att säkerställa att skyldigheterna vad gäller avslutnings- och efterbehandlingsåtgärder fullföljs ska en betryggande säkerhet ställas. Den ekonomiska säkerhet som miljödomstolen föreskrev i dom av den 28 februari 2011, i mål M 1782-09, avseende Fläskebo avfallsanläggning uppgick till tretton miljoner kronor och ställdes i form av en bankgaranti. Renova bedömer att redan ställd säkerhet kommer täcka såväl sluttäckning av befintlig verksamhet som nu ansökt ändring, varför säkerheten är att bedöma som betryggande för sitt ändamål. Någon ytterligare säkerhet behöver således inte ställas i anledning av denna ändringsansökan.

Verkställighet

Verksamheten vid Fläskebo avfallsanläggning är pågående. Med anledning av att verksamheten inte bedöms kunna möta efterfrågan, är det angeläget att den sökta ändrade mängden icke farligt avfall kan få tas emot snarast möjligt. Det är därför av betydelse att tillståndet, enligt nu ansökt ändring av mängderna av icke farligt avfall, kan gälla med omedelbar verkan. Det finns inom Göteborgsregionen, till följd av ett flertal större infrastrukturprojekt, ett stort behov av att omhänderta icke-farligt avfall. Genom den nu ansökta ändringen av mängder för icke-farligt avfall vill Renova kunna tillmötesgå detta samhällsbehov. Ändringen medför ingen ändring av hur verksamheten bedrivs idag och förväntas inte generera någon direkt förändring vad avser påverkan på omgivningen.

Kontroll av verksamheten

Renovas miljöledningssystem är miljö- och kvalitetscertifierade enligt ISO 9001 och 14001 samt OHSAS 18001. För att kontrollera och säkerställa att verksamheten vid Fläskebo avfallsanläggning uppfyller kraven har bolaget ett egenkontrollprogram i miljöledningssystemet. Detta för att sammanställa vilka rutiner, kontroller samt instruktioner som finns för den bedrivna verksamheten och hur dessa ska utvärderas. Det finns ett kontrollprogram för verksamheten och den sökta ändringen medför inget behov av revidering av gällande kontrollprogram.

Omgivningsbeskrivning

Fläskebo avfallsanläggning är belägen i Bårhults industriområde, cirka två kilometer väster om Landvetter centrum och cirka 400 meter norr om riksväg 40. De fastigheter som berörs av ansökt verksamhet vid Fläskebo avfallsanläggning är fastigheterna Härryda Håltås 1:8 samt Härryda Bårekulla 1:3, 1:16 och 1:17.

Gällande detaljplan för området (P93/1 som vann laga kraft den 17 december 1992) föreskriver att området ska användas för deponi- och industriändamål. I detaljplanen anges också inom vilka områden som deponiceller får anläggas samt att den maximala fyllnadshöjden för deponicellerna är 160 meter respektive 148 meter, beroende på inom vilket deponiområde cellerna ligger (Göteborgs höjdsystem). Detta sätter därför en tydlig gräns för verksamheten.

Närmaste bebyggelse är belägen mellan avfallsanläggningen och riksväg 40. Det finns ett flertal fastigheter som ligger inom 500 meter från Fläskebo avfallsanläggning. Ur störningssynpunkt är dock avståndet att anse som betryggande, eftersom det både finns vägar och/eller skog mellan Renovas verksamhet och de aktuella fastigheterna. Renova vill också framhålla att bolaget under de gångna åren i princip inte mottagit några klagomål i anledning av verksamheten vid Fläskebo avfallsanläggning.

Deponiområdet ingår inte i något skyddat område. I närområdet finns två naturreservat, Bråtaskogen och Gullhålan, och ett vattenskyddsområde, Kåsjön. Det finns också ett Natura 2000-område norr om deponiområdet, Maderna-Haketjärn.

Fläskebo avfallsanläggning ingår i ett cirka 1 km² stort avrinningsområde, och ytvattnet avrinner huvudsakligen mot nordost. Anläggningen är lokaliserad ytterst i ett delavrinningsområde till Säveån. Det vatten som lämnar anläggningen leds genom flera olika vattendrag och våtmarker innan vattnet når sjöområdet Maderna-Haketjärn, Kåbäcken och slutligen Säveån.

Beskrivning av befintlig och ändrad verksamhet

Sökt ändring

Den ändrade verksamheten vid Fläskebo avfallsanläggning omfattar endast en ändring av möjlig deponering av icke farligt avfall, från 100 000 ton per år till 150 000 ton per år. Mängden farligt avfall som får deponeras lämnas oförändrad.

Mottagningskontroll och deponering

Allt inkommande avfall ska enligt Naturvårdsverkets mottagningskriterier för deponering av avfall (NFS 2004:10) genomgå grundläggande karaktärisering. Avfallslämnaren lämnar in en särskild blankett och i samband med invägning och avlastning på deponin kontrolleras att avfallet överensstämmer med de uppgifter som avfallslämnaren har angett i den grundläggande karaktäriseringen.

Inkommande avfall deponeras i särskilt iordningsställda deponiceller. Den cell som för närvarande är i drift är en cell avsedd för farligt avfall, då cellen för icke-farligt avfall har nått full höjd och kommer att sluttäckas under hösten 2017. Normalt finns annars en cell för respektive avfallstyp i drift samtidigt. Cellerna görs dock nu mer flexibla beroende på hur behovet ser ut, och kan delas av efter behov för farligt och icke farligt-avfall med en mellanvägg. En ny cell håller på att anläggas och totalt finns inom nuvarande tillstånd kapacitet för två deponiceller inklusive den som håller på att byggas. Det finns även en sluttäckt cell för icke farligt avfall inom området, vilken sluttäcktes 2011. Denna ändringsansökan innebär inte att det är aktuellt att deponera några andra avfallsslag än idag. Inkommande avfall består i huvudsak av förorenade schaktmassor, men även brännbart bygg- och rivningsavfall samt brännbart verksamhetsavfall.

Behandling och mellanlagring

Enligt gällande tillstånd finns flera metoder för behandling, bland annat biologisk och fysikalisk behandling av förorenade massor och avvattning av slam. Hittills har sortering av schaktmassor och andra inerta avfall påbörjats i begränsad skala och bedöms kunna utvecklas på sikt. Sorteringen innebär att sten och byggmaterial kan återvinnas, vilket minskar mängden avfall som behöver deponeras. För att möjlig-

göra utökad sortering har Renova påbörjat arbetet med att anlägga nya ytor. Anläggandet av en 26 000 m² yta pågår och bedöms vara färdigställt under 2018.

Enligt gällande tillstånd finns tillstånd till mellanlagring. För att möjliggöra nederbördsskyddad mellanlagring av en del schaktmassor har en yta anlagts och ett tält uppförts på ytan. Mellanlagring behövs bland annat för placering av avfall som inte kunnat karaktäriseras vid intransport. I väntan på kemiska analyser behöver avfallet kunna mellanlagras. Därutöver får andra typer av avfall, såsom tryckimpregnerat trä och flytande farligt avfall, mellanlagras i väntan på avsättning och/eller transport. För att utveckla denna verksamhet behöver nya verksamhetsytor anläggas.

Befintliga förhållanden och förhållanden med anledning av sökt ändring

Nedan redogörs för befintliga förhållanden och förhållanden med anledning av sökt ändring i de delar som bedöms relevanta för den sökta ändringen.

Utsläpp till vatten

Lakvatten

Lakvatten är det vatten som bildas när nederbörd tränger ner genom avfallet i en deponi. Samtliga celler inom avfallsanläggningen är försedda med antingen naturlig eller konstgjord geologisk barriär, bottentätning, dränerande materialskikt samt ett uppsamlingssystem för lakvattnet. Uppsamlat lakvatten från cellerna leds via oljeavskiljare till två stora lakvattendammar med en total volym på cirka 19 000 m³. Uppehållstiden i dammarna är lång, vilket möjliggör sedimentering av partikelbundna föroreningar. Från lakvattenmagasinen pumpas vattnet till en lokal reningsanläggning för lakvatten. Därefter leds vattnet genom det naturliga torv- och våtmarksområdet samt en sjö inom Fastigheten och sedan via ett dike vidare mot Maderna-Haketjärn.

För att kontrollera att gällande begränsningsvärden innehålls, provtas såväl inkommande lakvatten till reningsanläggningen som det behandlade lak- och processvattnet som lämnar reningsverket innan det leds ut i våtmarksområdet nedströms deponin.

Mängden lakvatten beror framför allt på nederbörds mängderna, varför inga förändringar i föroreningshalter förväntas uppstå med anledning av den sökta ändringen. Det bedöms därför inte finnas något behov av vare sig ändrade begränsningsvärden eller ändrat kontrollprogram.

Dagvatten

Dagvatten från den asfalterade ytan för oklassade massor, sortering och mellanlagring behandlas i en sedimenteringsdamm innan det avleds via en oljeavskiljare till lakvattendammarna och vidare för rening och hantering på samma sätt som lakvattenet. Dagvatten från tak och hårdgjorda körytor inom området avvattnas normalt till kulvertar och till öppna diken, och passerar därefter det naturliga torv- och våtmarksområdet inom avfallsanläggningen innan det lämnar området och leds vidare mot Maderna-Haketjärn och Kåbäcken.

Transporter

Transporter till och från Fläskebo avfallsanläggning sker med tunga fordon och huvudsakligen dagtid under vardagar, under avfallsanläggningens öppettider. Vid större infrastrukturprojekt kan det dock tillfälligt ske transporter även andra tider på dygnet.

I prövningen av det nu gällande tillståndet uppskattades antalet transporter till och från Fläskebo avfallsanläggning till cirka 50 fordon per dygn. Erfarenheterna från driften av verksamheten har dock visat att varje transport tar mer avfall än beräknat. Antalet transporter förväntas därför inte överskrida den i gällande tillstånd uppskattade omfattningen på grund av den sökta ändringen. Den sökta ändringen kommer inte heller medföra någon större förändring i antal transporter jämfört med nuläget, då det under en tid har förekommit tillfälliga transporter på grund av de anläggningsarbeten som pågår inne på anläggningen.

Antalet transporter på Fläskebovägen uppskattas idag till omkring cirka 120 fordon per dygn, varav Postens omlastningsstation står för merparten. Landvettervägen

utgör tillfartsväg till Fläskebovägen och trafikeras idag av cirka 8 500 Årsmedeltrafik (ÅDT), varav cirka 820 ÅDT fordon är tunga. På väg 40 vid Bårhultsmotet, förekommer cirka 41 000 fordon i ÅDT, varav cirka 4 800 är tunga.

Antalet markrörelser med arbetsmaskiner inom anläggningen kan förväntas öka något med anledning av hantering av ökade mängder avfall.

Förutsedda miljökonsekvenser

Nedan följer en sammanfattning av den miljöpåverkan som kan uppstå till följd av den planerade verksamheten vid Fläskebo avfallsanläggning. För en fullständig redogörelse hänvisas till MKB.

Lakvatten

Som nämnts ovan beror mängden lakvatten framför allt på nederbördsmängderna, varför inga förändringar i föroreningshalter förväntas uppstå med anledning av den sökta ändringen. Det bedöms därför inte finnas något behov av vare sig ändrade begränsningsvärden eller ändrat kontrollprogram.

Renova genomför, i enlighet med bolagets kontrollprogram, vart tredje år en mer omfattande utredning av lakvattnet, en så kallad lakvattenkaraktärisering. Detta görs på ingående halter till reningsverket för att få en bild av vilka särskilt förorenade ämnen som lakvattnet kan innehålla. Genomförd karaktärisering visar att lakvatten och sediment (vilket avspeglar lakvattnet) främst är påverkat med avseende på metaller medan påverkan av organiska miljögifter generellt är låg med undantag för PFAS som förekommer i förhöjda halter.

En ökad mängd inkommande avfall medför att en deponicells volym fylls snabbare. I och med att deponiceller ska sluttäckas skyndsamt, medför detta att cellen blir exponerad för väder och vind under en kortare tid än vad som annars skulle vara fallet. När regnvatten rinner igenom en deponicell under en kortare tidsperiod, leder det sannolikt till en mindre mängd föroreningar i lakvattnet. Enligt Renovas erfarenhet beror inte heller eventuella föroreningar i lakvattnet på mängden avfall, utan

snarare på vilken typ av avfall som har deponerats i cellen. Det går således inte att säga att det automatiskt finns ett samband mellan en större mängd avfall och ökade mängder föroreningar i det utgående lakvattnet. Renova vill vidare framhålla att det också är möjligt att en ökad mängd avfall skulle kunna medföra att en större mängd partiklar tas upp ur lakvattnet, vilket i sig skulle reducera uppkomsten av föroreningar.

Mark och vatten

I enlighet med nu gällande tillstånd avser Renova att redovisa förhållandena avseende naturlig geologisk barriär samt eventuell utformning av konstgjord geologisk barriär och bottentätning på den aktuella platsen till tillsynsmyndigheten, innan nya deponiceller anläggs. Anläggande av nya deponiceller kommer i enlighet med gällande tillstånd ske först när tillsynsmyndigheten har godkänt förhållandena och utformning för den särskilda cellen.

Föroreningshalterna i utsläppet från avfallsanläggningen är låga och förväntas inte öka i och med ansökt ändring. Då det dessutom sker ytterligare rening i vassbädd och i "Bolagets Sjö" samt den stora utspädningen till recipient, riskerar inte utsläppet att bidra till sänkt status för någon kvalitetsfaktor i Kåbäcken. Därmed riskeras inte heller uppfyllandet av miljökvalitetsnormer (MKN) för ekologisk eller kemisk status. Det bedöms inte heller kunna uppstå ökade föroreningar i vatten som infiltreras ner till grundvattnet. Påverkan från den ökade deponimängden på mark och vatten inom avfallsavfallsanläggningen blir därmed obetydlig.

Buller

Anläggningen omfattar idag ingen direkt bullerstörande verksamhet, med undantag för det trafikbuller som de dagliga tunga transporterna till och från anläggningen alstrar. Det finns inte några boende nära avfallsanläggningen. Eftersom antalet transporter till och från anläggningen inte förväntas öka jämfört med vad som uppskattats i gällande tillstånd, innebär den sökta förändringen ingen ändring av de i gällande tillstånd redovisade miljökonsekvenserna. Det finns ingen anledning till ändring av det i gällande tillstånd meddelade villkor angående buller.

Utsläpp till luft

Den ändrade verksamheten kommer att medföra en mindre ökning av utsläpp till luft på grund av en ökad användning av maskiner inom anläggningen. Eftersom antalet transporter till och från anläggningen inte förväntas öka jämfört med idag eller gällande tillstånd, medför den sökta ändringen inte någon direkt ökning av utsläppen till luft från dessa transporter. Därmed vidtas heller inga åtgärder i anledning av den ansöka ändringen av verksamheten.

Det kan också uppkomma utsläpp till luft genom avdunstning från förorenade massor eller genom damm från hantering av deponiavfall. Denna påverkan kan minimeras genom täckning eller genom att avfall och körytor fuktas med vatten. De massor som utgör icke farligt avfall kan innehålla låga halter av föroreningar. Ansökt ändring av verksamheten innebär att deponering av sådana massor ökar inom anläggningen. De luftföroreningar som kan uppkomma till följd av dessa massor är enligt bolaget försumbara.

Lukt, nedskräpning, skadedjur och damning

Verksamheten hanterar inte biologiskt nedbrytbart avfall. Det bedöms därför inte uppkomma någon deponigas av betydelse från området. Inte heller finns avfall som kan utgöra mat till skadedjur. Renova har idag ett villkor som innebär att verksamheten ska bedrivas så att luktstörningar, ansamling av fåglar och damning utanför anläggningen förhindras.

Den planerade ändrade mängden icke-farligt avfall kommer inte innebära någon ökad risk för luktstörningar. Det har hittills aldrig inkommit några klagomål på grund av lukt från verksamheten.

Renova bedriver aktiv egenkontroll för att minska störning av nedskräpning och damning. Vid eventuella klagomål kommer Renova vidta åtgärder enligt villkor och i samråd med tillsynsmyndighet.

Avfallsanläggningen ligger inom inflygningsområdet för Landvetter flygplats och det är därför viktigt att verksamheten inte drar till sig fåglar. Den avfallsverksamhet som idag bedrivs inom området har inte förorsakat några problem med fåglar. Den ändrade verksamheten med avfallsmassor av icke-farligt avfall bedöms inte innebära en ökad risk för skadedjur eller fåglar.

Brand- och släckvatten

Släckvatten uppkommer när en brand tvingas släckas med vatten. Brand är något som normalt, trots förebyggande åtgärder, ändå kan uppkomma på avfallsanläggningar. På Fläskebo avfallsanläggning hanteras dock inget brännbart avfall. Risken för att brand uppkommer inom anläggningen anses därför vara mycket liten. Den planerade ökade mängden icke farligt avfall innebär ingen ökad brandrisk.

Risker

Renova arbetar kontinuerligt med att förebygga och förhindra risker i verksamheten. Riskanalyser genomförs regelbundet för både arbetsmiljö och yttre miljö. För yttre miljö görs en samlad riskbedömning av verksamheten vart femte år. Riskbedömningarna görs som en del av egenkontrollen för anläggningen. Nästa planerade riskanalys kommer att genomföras under 2017. Vid förändringar i verksamheten genomförs avgränsade riskbedömningar där riskreducerande åtgärder redovisas och följs upp. Den sökta ändringen bedöms inte medföra någon ökad risk.

Naturmiljö och friluftsliv

Verksamheten, inklusive den planerade ändrade verksamheten, påverkar inga av de skyddade naturområdena som finns i omgivningen. Naturmiljön påverkas inte ytterligare vid en ändring av verksamheten. Den planerade utökade verksamheten på avfallsanläggningen bedöms inte heller påverka friluftslivet nämnvärt eftersom området fortsatt ska vara inhägnat på samma sätt som idag och inga nya ytor tas i anspråk. Den bedöms inte heller utgöra ett hinder för eventuella planer på ett nytt friluftsområde med ny vandringsled norr om verksamhetsområdet.

Statusrapport

Renova har i samråd med COWI gjort bedömningen att någon miljöteknisk markundersökning inte har varit nödvändig. De nya deponicellerna kommer att anläggas på jungfrulig mark som aldrig har använts för någon verksamhet och därför inte kan förväntas vara förorenad. Deponin i sig kommer vara den verksamhet som utgör källa till förorening.

Genomförd ytvattenprovtagning påvisar att pH-värdet stiger med cirka en enhet mellan provtagningspunkt Y6, placerad uppströms avfallsanläggningen, och provtagningspunkterna nedströms. Uppmätt pH ligger dock fortfarande inom ett intervall som anses vara normalt. Med avseende på uppmätt konduktivitet, alkalinitet, klorid- och sulfathalt kan en höjning med cirka 5 till 10 gånger påvisas i provtaget ytvatten nedströms provtagningspunkt Y6, vilket indikerar att Fläskebo avfallsanläggning påverkar utgående ytvatten med avseende på nämnda parametrar. Enligt Havs- och vattenmyndighetens klassificering av ytvatten bedöms statusen på provtagna ytvatten som god med avseende på bly, koppar och nickel. I fallet med zink bedöms ytvattenstatusen som måttlig. Uppmätt zinkhalt bedöms dock som naturlig eller vara orsakad av okänd föroreningskälla uppströms då halterna uppströms och nedströms avfallsanläggningen ej skiljer sig åt.

Analyserade grundvattenprover påvisar att det sker en påverkan av grundvattnet nedströms Fläskebo avfallsanläggning med avseende på sulfat och järn. Jämfört med SGU:s bedömningsgrunder för grundvatten bedöms sulfathalten som måttlig och järnhalten som mycket hög. För järn finns inget riktvärde och sulfathalten överstiger ej SGU:s generella riktvärde för grundvatten.

INKOMNA YTTRANDEN

Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges Geologiska Undersökning och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har meddelat att de avstår från att lämna yttrande i målet.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har i huvudsak anfört följande.

Ställningstagande

Tillståndets omfattning

Länsstyrelsen har tillstyrkt bolagets ansökan under förutsättning att följande villkor (23) föreskrivs för verksamheten.

23. En utredning ska genomföras beträffande förekomst av PFAS (inkl. PFOS) i lakvattnet innan rening, i det utgående renade vattnet samt nedströms i recipienten i minst två punkter. Program för utredningen ska tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten. En utvärdering avseende deponins påverkan nedströms samt förslag till fortsatt kontroll, och vid behov åtgärder, ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast två år efter att tillståndet tagits i anspråk.

Länsstyrelsen har som talan slutligen bestämts yrkat att punkt 1 i tillståndets ram ges följande lydelse

1. 150 000 ton avfall per år får tas emot för deponering varav maximalt 20 000 ton får utgöra farligt avfall. Inom ramen för angivna mängder får för icke farligt avfall sten och annat avfall lämpligt för konstruktionsändamål avskiljas före deponering.

Verkställighet

Då verksamheten redan bedrivs och ansökan avser en mindre utökning inom befintlig anläggning anser länsstyrelsen att tillståndet kan tas i anspråk även om det överklagas, dvs. att verkställighetsförordnande medges.

Statusrapport

Den inlämnade statusrapporten är tillräckligt omfattande för att uppfylla kraven i 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250).

Ekonomisk säkerhet

Länsstyrelsen anser att den ekonomiska säkerheten kan godkännas under förutsättning att det är säkerställt att ianspråktagna, ej sluttäckta ytor alltid understiger

2,5 ha. I annat fall yrkar länsstyrelsen att den ekonomiska säkerheten ska höjas så att det säkerställs att den är tillräcklig för att fylla sitt syfte.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Länsstyrelsen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla enligt 6 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsens bedömning

Tillståndets omfattning, verkställighet och ekonomisk säkerhet

Ansökan omfattar endast en ändring avseende att mängden icke farligt avfall som får tas emot och deponeras på anläggningen höjs med 50 000 ton per år, från 100 000 ton per år till 150 000 ton per år. Den totala volymen av avfall som kommer att deponeras inom området berörs inte utan det är endast takten att ta emot avfall ("fyllnadstakten") som ändringen avser. Verksamheten i övrigt kommer att fortsätta att bedrivas i huvudsak på samma sätt som idag i enlighet med nu gällande tillstånd. Mängden farligt avfall som får deponeras kommer att vara oförändrad, dvs. maximalt 20 000 ton per år.

Länsstyrelsen har inget att erinra mot att takten för att fylla deponin ökas. Det kommer att inom de närmaste åren att vara ett stort behov av deponikapacitet Göteborgsområdet till följd av de planerade infrastrukturprojekten. Länsstyrelsen ser vidare att verksamheten kan bedrivas inom ramen för de befintliga villkoren, med tillägg av ytterligare ett slutligt villkor. Då verksamheten redan bedrivs på platsen har länsstyrelsen inget att erinra mot att verkställighetsförordnande medges.

I kompletteringen av ärendet begärde länsstyrelsen att underlaget för beräkning av nivån av den ekonomiska säkerheten skulle redovisas på så sätt att kostnaden för sluttäckning av ianspråktagna ej avslutade deponiytor samt för framtida lakvattenrening, eventuell deponigashantering och kontroll skulle framgå. Av kompletteringen redovisas endast ej specificerade delsummor i en fonderingskalkyl avseende beräkningsår 2009. Den nuvarande säkerheten utgörs av en bankgaranti om 13 miljoner kronor, varav 8,5 miljoner som det får förstås avser sluttäckning av ian-

språktagna ej avslutade deponiytor, enligt den redovisade fonderingskalkylen. Andra deponier i länet med likartad verksamhet har ekonomiska säkerheter på betydligt högre belopp, varför det kan ifrågasättas om den ekonomiska säkerheten för Fläskebo avfallsanläggning är tillräcklig. Som jämförelse kan nämnas att Ragn-Sells Avfallsbehandling AB:s anläggning i Heljestorp, Vänersborg, har en säkerhet om 101,4 miljoner kr och SITA Rödjornas anläggning i Skara har en säkerhet om 68,7 miljoner kr.

De avsatta 8,5 miljoner kronorna torde räcka till att sluttäcka i storleksordningen 2,5 ha om sluttäckningskostnaden sätts till 300 kr per m². Det kan även ifrågasättas om övriga medel som avsatts för lakvattenrening (40 000 kr/år), kontroll min under efterbehandlingsfasen verkligen är tillräckliga. Länsstyrelsen anser därför att den ekonomiska säkerheten endast kan bedömas vara tillräcklig om bolaget kan styrka att den anspråkta, ej sluttäckta ytor alltid understiger 2,5 ha. En snabbare fyllnadstakt torde i sig innebära att de öppna ytorna kan hållas mindre men beräkningarna och den ekonomiska säkerheten är i behov av uppdatering till nuvarande drift.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Det renade lakvattnet och övrigt dagvatten avleds via våtmarker och bäck ut till Kåbäcken som mynnar i Säveån. Kåbäcken som mynnar i Säveån i vattenförekomsten Olskroken till Brodalen (SE640726-127722). Säveån rinner därefter ut i Göta älv. Kåbäcken (SE640576-128211) är anläggningens närmsta vattenförekomst.

Lakvattenkaraktiseringen, på orenat lakvatten i december 2016, visar att PFAS detekterades i en totalhalt på 1 740 ng/l, vilket är en hög halt jämfört med andra lakvatten. PFOA och PFOS utgjorde 310 respektive 120 ng/l. Detta är en betydlig ökning jämfört med karaktiseringen 2013 då PFOA och PFOS detekterades i halter på 51 respektive 33 ng/l. Miljökvalitetsnormen för ytvatten PFOS är 0,65 ng/l enligt Havs- och vattenmyndighetens författningssamling (2013:19). Några analyser av det renade vattnet eller nedströms deponin har inte gjorts.

Vid framtagandet av statusrapporten har PFAS₁₁, inkluderat PFOS, analyserats i grundvattnet. I två av rören nedströms deponin uppmättes halterna 1,3 respektive 3,3 ng/l PFOS. Halterna är betydligt lägre än SIG:s förslag till riktvärde för PFOS grundvatten 0,045 pg/l (preliminära riktvärden för högfluorerade ämnen (PFAS) i mark och grundvatten SGI Publikation 21) men högre än MKN för ytvatten.

Inom ramen för länsstyrelsens mätkampanj under 2017 togs prover i Kåbäcken och Säveån avseende PFOS. Provet i Kåbäcken togs långt nedströms i vattendraget (där bäcken går under E20) samt i Säveån. I Kåbäcken uppmättes halten till 7,9 ng/l och i Säveån 2 ng/l. Det vill säga att miljö kvalitetsnormen, 0,65 ng/l, överskreds i båda vattendragen.

Det är motiverat att bolaget utreder deponins påverkan beträffande PFAS (inkl PFOS) nedströms i recipienten. Ett villkor för detta bör föreskrivas. Utredningens omfattning bör ske efter samråd med tillsynsmyndigheten. Förslag till eventuella åtgärder och/eller fortsatt kontroll ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast två år efter att tillståndet tagits i anspråk.

Miljö- och bygglovsnämnden i Härryda kommun har inga synpunkter på ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen.

BEMÖTANDE AV INKOMNA YTTRANDE

Nytt villkor

Renova planerar att bygga om reningsverket på Fläskebo under hösten/vintern 2018/2019. Vid ombyggnationen kommer bland annat nya kolfilter att installeras i reningsverket. Kolfilter är en effektiv reningsmetod för att reducera halten av PFAS och PFOS i utgående lakvatten. Av detta skäl menar Renova att det är motiverat och lämpligt att påbörja utredningen av förekomsten av PFAS och PFOS, i det utgående renade lakvattnet och nedströms i recipienten, först när kolfiltren har installerats i reningsverket. Eventuella förseningar av ombyggnationen skulle kunna påverka

tidplanen för utredningen. Renova föreslår därför att länsstyrelsens förslag till villkor justeras enligt vad som följer under rubriken ”Yrkande”.

Ekonomisk säkerhet

Länsstyrelsen anser att den ekonomiska säkerheten endast kan bedömas vara tillräcklig om bolaget kan säkerställa att ianspråktagna, ej sluttäckta ytor alltid understiger 2,5 ha. Om Renova inte kan garantera detta menar länsstyrelsen att den av bolaget ställda ekonomiska säkerheten ska höjas så att den är tillräcklig för att fylla sitt syfte.

Renova kan inte garantera att ej sluttäckta ytor alltid kommer att understiga 2,5 ha. Det finns ett villkor i Renovas befintliga tillstånd som föreskriver att endast två aktiva celler får vara i bruk samtidigt. Bolaget vidhåller att den nuvarande ekonomiska säkerheten är erforderlig för att fylla sitt syfte. Detta då denna ansökan endast ändrar förutsättningarna för inkommande mängder till anläggningen, vilket sannolikt kommer att resultera i att deponicellerna kan sluttäckas i en snabbare takt. I övrigt är förutsättningarna för cellerna desamma som vid den tidigare prövningen.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har den 21 november 2018 hållit huvudförhandling med syn i målet.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken (i dess lydelse före den 1 januari 2018). Den ska därför godkännas.

Tillståndsfrågan

Bestämmelsen om ändringstillstånd enligt 16 kap. 2 § första stycket andra meningen miljöbalken infördes år 2005. Av förarbetena till bestämmelsen (prop. 2004/05:129) framgår att syftet med bestämmelsen var att förenkla tillståndsprövningen enligt miljöbalken. I detta fall är gällande tillstånd meddelat för drygt 8 år sedan med vill-

kor som säkerställer att verksamheten kan fortsätta att drivas med tillämpning av bästa möjliga teknik och med acceptabel påverkan på miljön. Domstolen finner således liksom länsstyrelsen att ansökan om ändringstillstånd kan bifallas.

Villkor

I dåvarande miljödomstolens dom den 28 februari 2011 (mål M 1782-09) har i villkor 20 fastställts begränsningsvärden för föroreningshalter i behandlat lakvatten när enbart icke-farligt avfall deponeras. Efter en prövotid fastställde mark- och miljödomstolen ett villkor med motsvarande begränsningsvärden vid deponering av både icke-farligt och farligt avfall. Domstolen konstaterar att villkor 20 numera inte är aktuellt eftersom verksamhet med deponering av farligt avfall bedrivs. Eftersom villkoret inte har betydelse för den verksamhet som ansökan i detta mål omfattar kan villkoret upphävas då det ändå inte fyller någon funktion.

I villkor 1, 5 och 18 benämns verksamhetsutövaren med den tidigare ägarens namn, Renova Aktiebolag. Domstolen anser det vara lämpligt att ändra benämningen på verksamhetsutövaren till ”bolaget”.

Bolaget och länsstyrelsen har, så som talan slutligen bestämts, enats om att ett villkor om utredning av förekomsten av perfluorerade organiska ämnen (PFAS) bör föreskrivas. Även domstolen anser att ett sådant villkor kan vara ändamålsenligt. I fråga om vilka ämnen som utredningen bör omfatta noterar domstolen att det i Avfall Sveriges rapport PFAS på avfallsanläggningar, 2018:25, rekommenderas analyser av PFAS11 och TOF (totalt organiskt fluor). Den närmare utformningen av provtagning och analyser bedöms dock vara en fråga som i enlighet med villkorsförslagen kan bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten. Domstolen anser att det inte är nödvändigt att fastställa tidpunkt för när utredningen ska redovisas redan nu, utan det kan bestämmas i samband med att tidplanen fastställs.

Utsortering av konstruktionsmaterial

Bolaget har vid huvudförhandlingen kompletterat ansökan med ett yrkande om ett villkor avseende utsortering av avfall som kan vara återanvändas som

konstruktionsmaterial. Länsstyrelsen har tillstyrkt att det i tillståndet tydliggörs att sådan verksamhet ryms inom ramen för den tillståndsgivna verksamheten, men förordat att detta istället regleras i tillståndsmeningen. Bolaget har inte haft något att erinra mot ett sådant förfarande. Domstolen bedömer att tydliggörandet är rimligt och att det kan vara lämpligt att det utformas på det sätt länsstyrelsen föreslagit. Tillståndsmeningen ska därför ges den utformning som följer av domslutet.

Övriga frågor

Vad som i övrigt framkommit i målet kan inte anses kontroversiellt och föranleder därför ingen särskild kommentar från domstolens sida.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-01)

Överklagande senast den 4 februari 2019.

Susanne Mörkås

Gunnar Barrefors

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Susanne Mörkås, ordförande, och tekniska rådet Gunnar Barrefors samt de särskilda ledamöterna Stefan Andersson och Dan Löfving.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.